

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement in
Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province

ไพโรจน์ ฤชา¹ ชาตชัย อุดมกิจมงคล² ละมัย ร่มเย็น³

Pairot Luecha¹, Chardchai Udomkijmongkol² and Lamai Romyen³

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Public Administration Program, Faculty of Management Science Sakon Nakhon Rajabhat University

¹E-mail: acdo_167@hotmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8213-6726>

²Email: Chardchai_U@hotmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6345-8455>

³Email: lamairomyen@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9969-8688>

Received 26/05/2022

Revised 30/05/2022

Accepted 30/05/2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน การศึกษาครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 398 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 33.90 ($R^{2Adj}=.339$) 4) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์

[177]

Citation: ไพโรจน์ ฤชา ชาตชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย ร่มเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้แก่ กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนในระดับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ควรจะมีการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน; ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน; บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

The purposes of this study included the following: (1) To study the level of people's participation. (2) To study the level of performance according to the roles and duties of the village headman. (3) To study the influence of people's participation affecting the performance of the sub-district's roles and duties. And (4) To study the guidelines for the development of people's participation and performance under the roles and duties of the village headman. This study was held in Ban Muang District Sakon Nakhon Province. The sample group includes People whose domiciles are in Ban Muang District Sakon Nakhon Province consisting of 398 people using a stratified sampling method using questionnaires as a data collection tool. and the statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and multiple regression analysis The study revealed these results: (1) People's participation in the performance of duties of the sub-district The headman in Ban Muang District Sakon Nakhon Province Overall, it's at a high level. (2) Performance according to the roles and duties of the village headman The headman in Ban Muang District Sakon Nakhon Province as a whole is at a high level. (3) Public participation The impact participation aspect, the benefits participation aspect, the assessment participation aspect, and the benefits participation aspect. Participation in decision-making influenced the performance according to the roles and duties of the headman. The headman in Ban Muang District Sakon Nakhon Province was statistically significant at the .05 level and was able to jointly predict the level of performance according to the roles and duties of the village headman. The headman in Ban Muang District Sakon Nakhon Province 33.90% ($R^{2Adj}=.339$) 4) Guidelines for the development of people's participation and performance following the roles and duties of the

[178]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย ร่มเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

sub-district The headman in Ban Muang District Sakon Nakhon Province including the Department of Provincial Administration, Ministry of Interior and the district office Should encourage and encourage people at the community level to participate more. point out the benefits that people will receive There should be continuous improvement in the performance of duties of the village headman and village headman. To increase knowledge, and ability and should allocate resources to support the Sufficient performance of the village headman and village headman.

Keywords: Public Participation; Performance Achievement; Village Headman

บทนำ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีอยู่คู่กับสังคมและการปกครองของไทยมาอย่างยาวนาน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาเสพติด การอำนวยความสะดวกและเป็นธรรม ดูแลความเป็นอยู่ทุกข์สุขของราษฎร เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายของรัฐ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน โดยเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากจะเป็นผู้แทนของรัฐ คือ ราชการส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่างสุดของรัฐและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ แล้ว ในขณะเดียวกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังถือเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งบทบาทและหน้าที่ดังกล่าว ส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ต้องดูแลทุกข์สุขของประชาชนที่เรียกกันว่า “ลูกบ้าน” ในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นของตำบล หมู่บ้าน กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และทางด้านจิตใจของลูกบ้าน (ส่วนบริหารงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารงานการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง, 2558 : คำนำ)

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบันได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตนและมีอำนาจหน้าที่ ในการอำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่ ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้าน ในการติดต่อหรือรับบริการกับภาครัฐ รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้งต่อภาครัฐ เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของภาครัฐ ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

[179]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขต อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องทำเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรด้วย อบรมและชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ ความเข้าใจในข้อราชการและกฎหมาย ในการนี้สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณะประโยชน์เพื่อบำบัดปกป้องภัยอันตรายอันมาโดยฉุกเฉิน รวมทั้งช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ให้กำนันและนายอำเภอทราบและปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่น ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนภาครัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมอบหมาย (ภิญโญ นาสิงห์จันทร์, 2550 : 1)

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนด ให้ผู้ใหญ่บ้านซึ่งรวมถึงกำนัน เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน เป็นส่วนหนึ่งของราชการส่วนภูมิภาค อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมในสังคม การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การประสานอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการติดต่อขอรับบริการจากส่วนราชการต่าง ๆ การรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อทางราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการในพื้นที่ การดูแลให้ราษฎรในพื้นที่ปฏิบัติตามกฎหมาย การอบรมชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ ให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณะประโยชน์รวมถึงปฏิบัติภารกิจตามนโยบายรัฐบาลหรืองานอื่นตามกฎหมายกำหนด จะเห็นได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐ ตัวแทนของราษฎรเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ความเดือดร้อนของราษฎรเพื่อนำเสนอต่อส่วนราชการทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านนั้น มีความสำคัญในการปกครอง เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเองและหน่วยงานของรัฐกับประชาชน เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน, มาตรา 27)

อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีการจัดการปกครองท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ปัจจุบันแบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 98 หมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีหน้าที่ดูแลรักษาความปกติสุขและความสงบเรียบร้อยในเขตหมู่บ้านของตน นำประกาศหรือคำสั่งของทางราชการแจ้งให้ราษฎรลูกบ้านทราบ รับคำร้องทุกข์ของราษฎรและรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ เสนอต่อกำนัน เรียกร้องสั่งลูกบ้านให้ทำการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายส่งกำนัน แต่บางครั้งผู้ใหญ่บ้านอาจจะละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองมากนัก เพราะคิดว่าจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ซึ่งผู้ใหญ่บ้านบางคนยังขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน เพราะจากการที่ได้เข้าไปดำรงตำแหน่งนั้นก็อาจจะได้มาโดยการซื้อเสียงหรือใช้อิทธิพลในการได้มาซึ่งตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในขณะนี้

[180]

Citation: ไพโรจน์ ฤชาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ รมย์ รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

ผู้ใหญ่บ้านยังไม่มีแนวปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจนเท่าที่ควรและครอบคลุมภารกิจที่รับผิดชอบ เพราะอาจเกิดจากความสับสนเนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับที่ได้ให้อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้ ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านและให้ประชาชนในหมู่บ้านอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข (ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านม่วง, 2563 : 8)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญทั้งระดับประเทศและนานาชาติเพราะ “กระบวนการมีส่วนร่วม” จะทำให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างฉันทามติระหว่างประชาชนและภาครัฐที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีโอกาสประสบความสำเร็จ ลดค่าใช้จ่ายและความสูญเสียงบประมาณ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 ระบุว่า “รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน” ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยการช่วยเหลือและสนับสนุนการขับเคลื่อนการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จึงจะประสบความสำเร็จและจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร (สำนักงบประมาณของรัฐบาล, 2562 : 1) การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ในปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง เช่น มีบทบาทภารกิจหลายอย่างของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ยังไม่ได้ปฏิบัติด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ทราบว่ามีอำนาจหน้าที่นั้น หรือเกินกำลังความสามารถที่จะปฏิบัติหรือมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว การขาดข้อช่วยอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนแน่นอน แม้ว่าจะมีกฎหมายที่ระบุถึงอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้ แต่เนื่องจากกฎหมายที่ให้อำนาจหรือกำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นั้น มีหลายฉบับ ทำให้บางครั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เข้ามาใหม่ ซึ่งเป็นปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างยิ่ง

[181]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุคมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

จากเหตุผลและความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เคยปฏิบัติงานอยู่ในที่ทำการปกครองอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เพื่อศึกษาว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง มีผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด การมีส่วนร่วมของประชาชนมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร หรือไม่อย่างไร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ รวมถึงบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

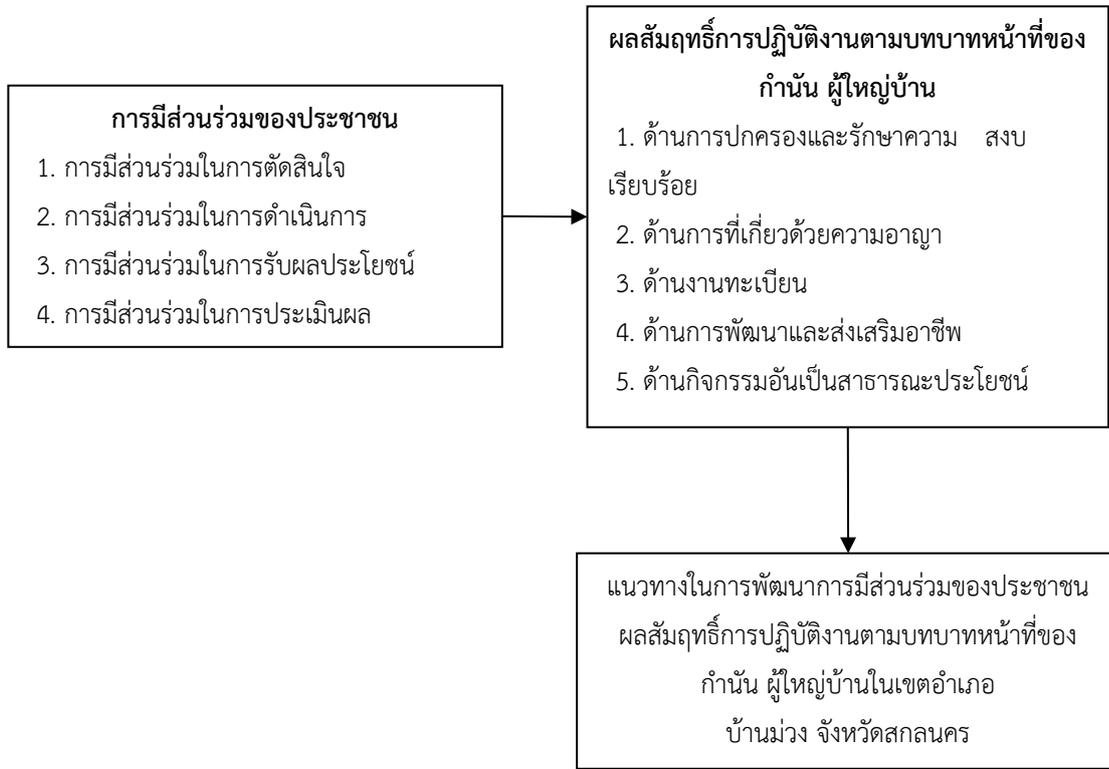
1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1981 : 130 ; ยุติดา พาชีรัตน์ และ นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา, 2562 : 18) 2) บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2552) และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 71,089 คน (สำนักทะเบียนอำเภอบ้านม่วง ข้อมูล ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2563) ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 398 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973 : 127; อรุณ จิรวัดน์กุล, 2557 : 26) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อันประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

โดยแบบสอบถามได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.387-.878 และค่าความเชื่อมั่นภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ .869

นำแบบสอบถามได้นำไปเสนอขอจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ จากสถาบันวิจัยและพัฒนาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์เสนอแนะมา (เลขที่ใบรับรอง 054/2564)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล: (1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงกำนันทุกตำบล ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 398 คน (2) ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียดความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม (3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน ในพื้นที่อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม (4) ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล : ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วลงรหัส (Coding form) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (1) การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลตามแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) (2) การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (3) การวิเคราะห์ แบบสอบถามตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย

(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (4) การศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เมื่อได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทั่วไป (n=398)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
-ชาย	163	40.95
-หญิง	235	59.05
2. อายุ		
- ไม่เกิน 30 ปี	83	20.85
- 31-45 ปี	122	30.65
- 46-60 ปี	125	31.41
- มากกว่า 60 ปี	68	17.09
3. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	266	66.83
- ปริญญาตรี	114	28.64
- สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.52
4. อาชีพ		
- เกษตรกร	200	50.25
- ค้าขาย	47	11.81
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ	57	14.32

[185]

Citation: โพธิ์จัน ฤชาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ
- รับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	71	17.84
- อาชีพอื่น ๆ	23	5.78
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ไม่เกิน 10,000 บาท	189	47.49
- 10,001 – 20,000 บาท	99	24.87
- 20,001 – 30,000 บาท	63	15.83
- ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป	47	11.81
6. ตำบลที่อาศัยอยู่		
- ตำบลม่วง	48	12.06
- ตำบลมาย	38	9.55
- ตำบลดงหม้อทอง	40	10.05
- ตำบลดงเหนือ	36	9.05
- ตำบลดงหม้อทองใต้	50	12.56
- ตำบลห้วยหลัว	42	10.55
- ตำบลโนนสะอาด	35	8.79
- ตำบลหนองกว้าง	53	13.32
- ตำบลบ่อแก้ว	56	14.07
รวม	398	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 59.05 มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มากที่สุด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.41 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.83 ประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.49 และอาศัยอยู่ในตำบลบ่อแก้ว มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.07

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

[186]

Citation: ไพโรจน์ ฤชาชาติชัย อุคมกิจมงคล และ ละมัย ร่มเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วงจังหวัดสกลนคร (n=398)

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.78	0.53	มาก	3
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.89	0.59	มาก	2
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.89	0.58	มาก	1
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.77	0.54	มาก	4
รวม		3.83	0.43	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.89$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.77$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร (n=398)

ด้านที่	ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	4.10	0.55	มาก	2
2	ด้านหน้าที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญา	3.94	0.62	มาก	5
3	ด้านงานทะเบียน	4.35	0.57	มาก	1
4	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	4.09	0.57	มาก	3
5	ด้านกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์	4.00	0.62	มาก	4
รวม		4.10	0.36	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานทะเบียน ($\bar{X}=4.35$) รองลงมา คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X}=3.40$) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X}=4.09$) ด้านกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ ($\bar{X}=4.00$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา ($\bar{X}=3.94$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	S.E.	(β)	t	P-value
(Constant)	2.224	.134		16.656	.000
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.112	.034	.166	3.253	.001**
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	.130	.032	.217	4.082	.000***
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.130	.034	.211	3.791	.000***
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.115	.035	.175	3.303	.001**

R=.588. R²=.346, R^{2Ad}=.339, F=51.875, Sig=.000**

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR₂) ($\beta=.217$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR₃) ($\beta=.211$) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR₄) ($\beta=.175$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR₁) ($\beta=.166$) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.339 โดย

สามารถร่วมกันทำนายนระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 33.90

5. การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 2 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา 2) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และ 3) ด้านกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์

1. แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้แก่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ควรจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อร่วมเสนอปัญหาความต้องการของหมู่บ้านกับส่วนราชการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ควรจัดให้มีกล่องเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปไว้ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ให้ครบทุกหมู่บ้าน และควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านผ่านสื่อต่าง ๆ ในหมู่บ้านและชุมชนให้มากขึ้น

2. กรมการปกครอง ที่ว่าการอำเภอ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุนการศึกษาให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ให้เข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อให้ทราบถึงข้อกฎหมาย กฎระเบียบและข้อพึงปฏิบัติต่าง ๆ ตามกฎหมาย เช่น การแจ้งข่าวสารคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเองและพื้นที่ใกล้เคียงแก่ทางราชการ ควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ นอกจากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ ยอมรับและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างเต็มที่ กรมการปกครองควรพิจารณาเงินค่าตอบแทนตำแหน่งและเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และควรจัดให้มีการทดสอบความรู้ ระเบียบข้อกฎหมายที่

[189]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกปี เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผล การปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.89$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.77$)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สิงห์พันธ์ (2563 : 123) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริการภาครัฐของส่วนราชการในเขตอำเภอดงอียง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน อำเภอดงอียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563 : 96) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอธาตุพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา วักดีเพชร (2563) ได้ทำการวิจัยอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพ การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอดงอียง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาในในภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาในอำเภอดงอียง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิศร ยืนยง (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยจากการศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

[190]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านงานทะเบียน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.40$) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา ($\bar{X} = 3.94$)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563 : 98) ได้ศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอนาคูพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมรินทร์ พานัด (2563 : 131) ได้ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอโพนสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ ด้านงานทะเบียน ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครองราษฎร ($\bar{X} = 3.85$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา รุ่งจรัส (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงจากด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ เผือกผุด (2559 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่ ตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการปกครองท้องที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ คำเจริญ (2559 : 86) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มอ่องและอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มอ่องและอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎรมากที่สุด รองลงมา คือ ด้าน

[191]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

กิจการสาธารณประโยชน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครอง ด้านการรายงานต่อทางราชการ ด้านการป้องกันโรคติดต่อ ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านการจัดทำงานทะเบียนและด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยจากการศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\beta=.217$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\beta=.211$) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4) ($\beta=.175$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\beta=.166$) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ =.339 โดยสามารถรวมกันทำนายระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 33.90

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สิงห์พันธ์ (2563 : 128) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการ ในเขตอำเภอดงอียง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรย่อยทั้ง 5 ตัวแปร ของการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการในเขตอำเภอดงอียง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 46.80 ($R^2=.468$) และมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=87.311$) โดยที่การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (PAR_3) มีค่าเบต้ามากที่สุด ($\beta=.441$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PAR_4) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PAR_1) ($\beta=.167, .138$) ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PAR_2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา วักดิ์เพชร (2563 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผล การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $<.05$ โดยมีความสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=0.589$) 4) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงที่สุด ($\beta=.555$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการ

[192]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย ร่มเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

ประเมิณผล ($\beta=.364$) และ น้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ($\beta=.338$) ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ=.504 อธิบายได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทำนาย ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 50.40 (Adjusted R²=.504) ส่วนอีกร้อยละ 49.60 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563 : 96) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอธาตุพนม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอธาตุพนม ได้ร้อยละ 49.00

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการเชิญชวน และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ และการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่เสมอ

1.2 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยควรมีการเชิญชวน และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน และตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ให้มากขึ้น

1.3 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างและพัฒนาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา โดยควรจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรู้จักการดำเนินการตามกฎหมายเมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านที่ใกล้เคียง และหากพบบุคคลที่กำลังทำความผิดกฎหมายจะรีบดำเนินการตามกฎหมายทันที

[193]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย ร่มเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>

1.4 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างและพัฒนาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ด้านกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ โดยควรพัฒนาศักยภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้รู้จักการแจ้งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัย ช่วยติดตามหรือช่วยอย่างอื่นโดยเต็มกำลัง ถ้าเกิดเหตุร้ายในหมู่บ้าน/ ตำบล เช่น ไฟไหม้ เหตุชิงทรัพย์ อุทกภัยและร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานที่สำคัญ ในหมู่บ้าน เช่น วัด โรงเรียน

1.5 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ตามลำดับ

1.6 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อร่วมเสนอปัญหาความต้องการของหมู่บ้านกับส่วนราชการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ควรจัดให้มีกล่องเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปไว้ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ให้ครบทุกหมู่บ้าน และควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผ่านสื่อต่าง ๆ ในหมู่บ้านและชุมชน ให้มากขึ้น

1.7 กรมการปกครอง ที่ว่าการอำเภอ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ให้เข้ารับการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อกฎหมาย กฎระเบียบและข้อพึงปฏิบัติต่าง ๆ ตามกฎหมาย ควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ ควรพิจารณาเงินค่าตอบแทน ตำแหน่งและเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และควรจัดให้มีการทดสอบความรู้ ระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกปี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาร่วมกันของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกอำเภอ ในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ให้สูงยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกอำเภอ ในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ให้สูงขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล การสร้างทีมงานของนายอำเภอ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

- ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านม่วง. (2563). *ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอบ้านม่วง*. สกลนคร : สำนักงานอำเภอ บ้านม่วง (ข้อมูล ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2563)
- ธนิศร ยืนยง. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก*. การค้นคว้าอิสระ รม.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2552 ให้ไว้ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 30 ธันวาคม 2552 เล่ม 126 ตอนที่ 100 ก หน้า 1
- ภิญโญ นาสิงห์พันธ์. (2550). *บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ รม.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยุธิตา พาชีรัตน์ และ นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 10 (1), 53-64.
- วาสนา วรศักดิ์เพชร. (2563). *อิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผล การดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนของเทศบาลตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ รม.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิฑูรย์ เผือกผุด. (2559). *ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่ตำบลศาลาลีย์ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. การค้นคว้าอิสระ รม.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราช มงคลรัตนโกสินทร์.

- วิภา รุ่งจรัส. (2560). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ รัช.ม. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2563). *ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ รัช.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ส่วนบริหารงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานบริหารงานการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง. (2558). *คู่มือการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงบประมาณของรัฐสภา. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณของรัฐสภาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักทะเบียนอำเภอบ้านม่วง. (2563). *ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอบ้านม่วง*. สกลนคร : สำนักงานอำเภอ บ้านม่วง (ข้อมูล ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2563)
- สุจิตรา สิงห์ทันต์. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริการภาครัฐของส่วนราชการ ในเขตอำเภอต่างๆ จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ รัช.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อภิรักษ์ คำเจริญ. (2559). *การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ในเขตพื้นที่อำเภออุทุมพร และ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี*. งานนิพนธ์ รัช.ม. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- อรุณ จิรวัดน์กุล. (2557). *สถิติในงานวิจัย เลือกใช้อย่างไรให้เหมาะสม*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- อัมรินทร์ พานัด. (2563). *อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ รัช.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies. New York: Cornell University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. 3 rd ed. New York: Harper and Row.

[196]

Citation: ไพโรจน์ ภาชาติชัย อุดมกิจมงคล และ ละมัย รมเย็น. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขต อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (3), 177-196.

Luecha, P., Udomkijmongkol, C., & Romyen, L. (2022). Public's Participation Affecting the Village and Sub-district Headmen's Achievement of Performing Their Roles and Duties in Banmuang District, Sakonnakhon Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (3), 177-196;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.31>